

Vogelbelevenissen in Engeland en Schotland

Kees Verweij en Dineke Kistemaker

Al lange tijd koesterden we de wens eens een keer de vogelrotsen aan de kust van Engeland en Schotland te gaan bekijken.

Een paar jaar geleden hadden we al een voorproefje op het eiland Runde, halverwege de Noorse westkust, maar volgens verschillende “Engelandvaarders” zouden de Engelse en de Schotse kust dit spektakel ruim moeten overtreffen. Alle verhalen over rotondes, links rijden, smalle wegen, muurtjes en heggen ten spijt, hebben we dit jaar toch maar de stoute schoenen aangetrokken en zijn we op 13 mei jl. via Europoort naar de Engelse havenplaats Hull vertrokken. Na een rustige overtocht kwamen we ’s morgens 8.00 uur plaatselijke tijd aan. We hadden dus genoeg tijd om naar onze eerste stop in Bridlington te gaan, zo’n 40 km. boven Hull aan de kust.

Na het installeren van onze caravan op de camping, konden we ’s middags al de eerste vogelrotsen bezoeken, nl. de Bempton Cliffs. Hier liggen de hoogste krijtrotsen van Engeland, die soms meer dan 140 meter hoog uit zee oprijzen. Na ongeveer 20 minuten rijden vanaf de camping, kom je aan bij een bezoekerscentrum, waar je alle gewenste informatie

kunt krijgen. Van daar uit loopt er een pad vlak langs de rand van de kliffen. Dit pad is goed met draad afgezet en dat is ook maar goed ook, want de rand is door het hoge gras en struiken soms moeilijk te zien. Ga je even te ver, dan stort je meer dan 100 meter naar beneden.

Jan van Genten op Bempton Cliffs

Vanaf dit pad heb je goed zicht op de verschillende inhammen en je kunt bijna alle zeevogels tot zeer nabij goed bekijken. Je hoeft hier niet met een bootje de zee op, wat ons voor een eerste oriëntatie wel goed van pas kwam. We konden alles rustig en goed bekijken.

Vooraf de Jan van Genten zaten bijna tot op de rand en je kon ze op soms minder dan 5 meter goed bestuderen. Je zag ze nesten bouwen, paren, elkaar “knuffelen” met hun snavels enz. Het zijn heel gezellige vogels, die voortdurend met van alles en nog wat in de weer zijn. Ze vlogen af en aan met allerlei materiaal, soms op een afstand van minder dan 3 meter. Een prachtig schouwspel!

Even lager zaten de Zeekoeten, Alken en Drieteenmeeuwen en hier en daar nog een paar Noordse Stormvogels. Vooraf de Alken en de Zeekoeten zaten op een uiterst smal randje met hun borst strak tegen de rotswand aangedrukt. En dan te bedenken, dat ze zo wekenlang in deze houding moeten zitten met bijna ieder één ei tussen de poten. Het zwaartepunt van deze eieren ligt helemaal onderaan, zodat het ei veel beter

op zijn plaats blijft en moeilijk naar beneden kan rollen. Helemaal beneden zwommen heel veel van deze vogels in zee en geregeld zag je vogels met voer in de bek terugkomen voor degene, die op de eieren zat. Een vogelsoort, die ik hier eigenlijk niet verwachtte, was de Rotsduif. Er broeden hier vele honderden en je zou ze gemakkelijk met postduiven kunnen verwarren. Men zegt dat onze postduif een rechtstreekse afstammeling is van deze Rotsduif. Ze lijken inderdaad ook heel veel op elkaar.

Ons tweede doel waren de Farne Islands, een kleine eilandengroep ter hoogte van het badplaatsje Seahouses, zo’n 40 km. onder de Schotse grens. We vonden een heel rustieke camping in Buddle Bay, langs een riviertje, waar vlak bij onze caravan een Waterspreeuw zat. Van daar uit bespraken voor de eerste de beste gelegenheid een boot, die ons naar deze eilanden zou brengen. Dit lukte zowaar voor de eerste zondagmiddag en het was prachtig weer. Het was behoorlijk druk op de boot, want er ging een hele klas schoolkinderen mee, maar we konden toch alles goed bekijken. Op één van deze eilanden, nl. Staple Island, zouden we aan land gezet worden en we mochten daar meer dan een uur langs de paden vrij rondlopen. Direct bij het aan land gaan, werden we belaagd door tientallen Noordse Sterns, die regelmatig op ons hoofd pikten. We hadden gelukkig een petje meegenomen, zodat de klap wat minder hard aankwam. Soms zaten deze sterns vlak langs het pad te broeden en je kon hun bruin gespikkelde eitjes heel goed zien liggen. Vlak in de buurt lag ook een vrij grote kolonie Grote Sterns, die evenzeer hun aanwezigheid met veel gekrijs kenbaar maakten.

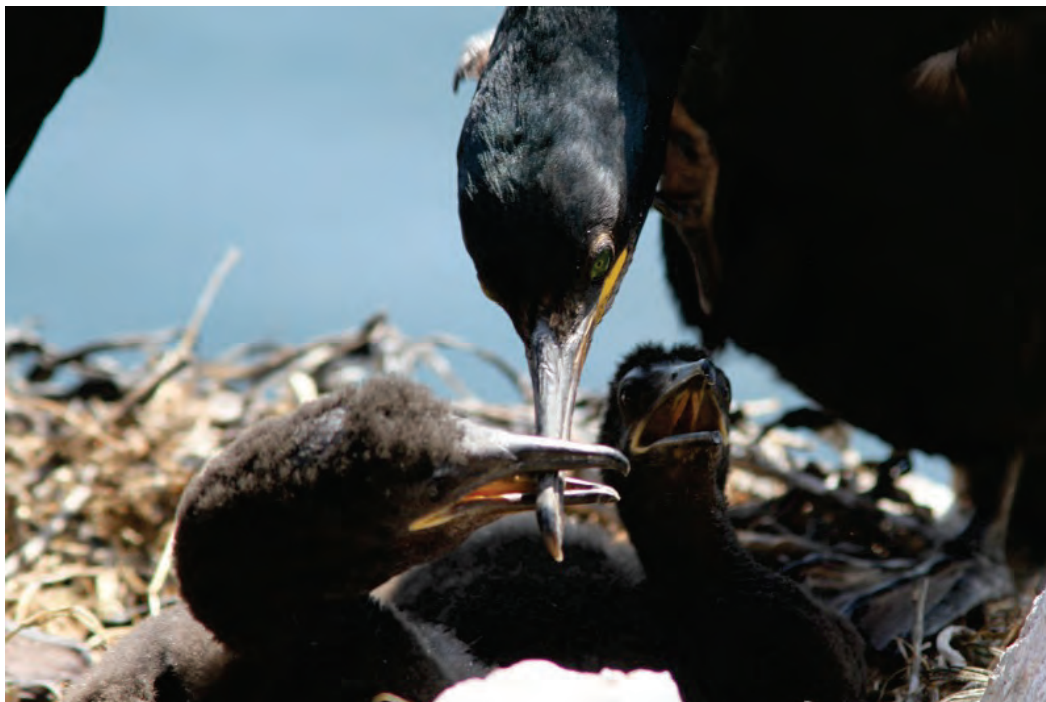
Even verderop zagen we overal kleine holletjes, waar geregeld de koddige kopjes van de Papegaaiduikers bovenuit kwamen. In tegenstelling tot bijna alle andere zeevogels, broeden deze Papegaaiduikers in hollen. Even verderop konden we er wel tientallen boven op de rotsen zien zitten.

Aan de andere kant van het eiland liepen we vlak langs de nesten van Kuifaalscholvers en we zagen, dat deze vogels al grote jongen hadden. Ook al stond je er nog geen halve meter vandaan, ze gingen gewoon hun eigen gang en waren druk bezig met het voeren van hun jongen. Kwam één van de ouders aanvliegen, dan dook één van de jongen direct met zijn snavel in de bek van deze ouder en dat gebeurde zowaar op nog geen 50 cm afstand! Een prachtig gezicht.

Bij het verlaten van dit eiland voeren we tussen allerlei kleine eilandjes en rotsen door, waar heel veel Grijze zeehonden lagen te zonnen of langs onze boot zwommen. Ook voeren we soms tussen grote groepen vogels, die daar aan het foerageren waren. Tot slot deden we een grote ronde langs verschillende anderen eilanden, die ieder weer met honderden en soms duizenden vogels bezet waren. Je voer er soms zo dicht langs, dat je ze bijna kon aanraken.

Van uit Buddle Bay bezochten we ook nog het merkwaardige schiereiland Holy Island, dat weliswaar met een weg met het vasteland verbonden is, maar bij vloed verdwijnt deze weg geheel onder water. Het is dus zaak goed in de gaten te houden, wanneer het eb of vloed is. Er stonden in het dorpje op dit eiland foto’s van mensen, die het niet zo nauw namen en na door het opkomende water te zijn verrast, hun toevlucht op het dak van hun auto moesten nemen. Het dorpje zelf is eigenlijk een soort Marken, compleet met een middeleeuws kerkje, ruïnes en een kasteel op een heuvel. Romantischer kon het niet. Wat vogels betreft, was het niet uitzonderlijk. Er waren wat waadvogels als Oeverlopers, Groenpootruiters, Zwarte ruiters en Tureluurs. Bijzonder was het grote aantal Grijze zeehonden, die op de kwelders lagen te rusten.

We staken ook nog even de Schotse grens over en ter hoogte van St. Abbs maakten we langs de kust een mooie wandeling, met ook hier en daar een mooi uitzicht op enkele broedplaatsen van zeevogels. Vooral Kuifaalscholvers waren hier mooi te zien, zij het niet zo spectaculair als op Staple Island. Op zich was dit een heel mooie en afwisselende wandeling en er stond van alles in bloei zoals de Gaspeldoorn, Stengellose sleutelbloemen, Koekoeksbloemen enz. Je kon hier ook prachtig over een groot deel van de kust uitkijken, die hier zowel uit hoge kliffen, als baaien en lage zandstranden bestaat. Ook in de plaatsjes langs de kust waan je je echt nog in de tijd van Dickens.

Kuifaalscholvers

Na een paar dagen gingen we verder naar het noorden en staken opnieuw de Schotse grens over. Ons volgende doel was de camping Morton Hall, vlak bij Edinburgh, de hoofdstad van Schotland. Van daaruit zouden we kijken of we onder gunstige weersomstandigheden naar het beroemde vogeleiland Bass Rock zouden kunnen varen. De weergoden waren ons hier iedere dag gunstig gezind en we gingen het al vrij vlug proberen. We kozen een dag uit met volop zon en weinig wind en vanuit onze camping Morton Hall was het ongeveer 40 km rijden naar North Berwick, waar de boten naar Bass Rock vertrekken. Daar troffen we een groot bezoekerscentrum aan, waar we ons voor een tocht naar Bass Rock konden opgeven. Het bleek echter geen gewone boot te zijn, maar een zgn. Zodiac, een speedboot, die met een snelheid van ruim 80 km per uur over het water raast. Er waren net nog twee plaatsen vrij en we konden ons al dadelijk inschepen. We kregen een geel zeilpak aan om ons tegen het opspattende water te beschermen. Het voordeel van zo'n snelle Zodiac is, dat we niet alleen Bass Rock konden bezoeken, maar ook andere eilanden, waaronder Craigleith, waar o.a. vele Papegaaiduikers broeden. Bij dit eiland hielden we een tijdje stil, zodat we de vogels goed konden bekijken en de nodige opnamen konden maken. Het hoofddoel

was echter Bass Rock, waar meer dan 150.000 Jan van Genten broeden, de grootste broedkolonie van deze vogel ter wereld. Bij de nadering van deze steil uit zee oprijzende rots, roken we de Jan Van Genten, die in grote getale hier dagelijks ook hun behoeften moeten doen. De bovenkant van dit eiland is dan ook bezaaid met witte poep. Verder zaten er op iedere vierkante meter wel 2 à 3 broedparen en verder vlogen er tienduizenden Jan van Genten in de lucht met hun oorverdovend gekrijs. We gingen hier niet aan land, maar bleven vlak aan de voet van het eiland liggen of we voeren er langzaam omheen. Aan land gaan, heeft hier niet zo veel zin, omdat er slechts een kort steil pad

voert naar een vuurtoren en een kleine voormalige gevangenis. Het volgende doel was het Cairngorms National Park, ongeveer 50 km. bezuiden Inverness. Daar broeden enkele Visarenden, waarvan er één via een webcam in een bezoekerscentrum gevolgd kan worden. We hoorden daar, dat net de week ervoor de laatste excursie naar de baltende Auerhoenen was geweest. Dat was toch wel jammer. Vlak in de buurt ligt ook het enige gebied, waar in Engeland de

Kuifmees of, zoals zij zeggen, de Crested Tit voorkomt. Toen wij daar rondliepen, werd verschillende malen aan ons gevraagd: "Did you see the Crested Tit"? Op een gegeven moment kregen wij hem ook te zien, maar we raakten er niet zo opgewonden van als die Engelsen en Schotten. We vertelden, dat in de Amsterdamse Waterleidingduinen de trefkans van de Kuifmees vele malen groter is dan hier. Een aanrader voor de Engelsen dus! Daartegenover waren zij trots op de Schotse kruisbek, die we helaas niet gezien hebben.

De Cairngorm zelf, waarnaar dit gebied is vernoemd, zou nog een paar interessante soorten herbergen. Onderaan de voet van deze berg loopt een kabelbaan naar boven, want er wordt in dit gebied ook behoorlijk wat geskied. We hoorden echter, dat wanneer je van deze kabelbaan gebruik maakt, je boven het restaurant niet mag verlaten. Alleen wanneer je lopend naar boven gaat, mag je verder lopen en het natuurgebied ingaan. Zo probeert men daar een overmatige belangstelling voor het natuurreservaat wat in te dammen. Dus dan maar zo'n 1000 meter naar boven lopen. Het pad was moeilijk en heel steil, maar onze moeite werd beloond. Onderweg zagen we de eerste Alpensneeuwhoenders al rondvliegen.

Morinelplevier

Even verderop zat een Morinelplevier, ook geen alledaagse verschijning. We konden hem heel dicht benaderen. En boven op de top zat zowaar een paartje Sneeuwgorz op ons te wachten.

Vanuit onze verblijfplaats Aviemore zijn we o.a. richting Inverness gereden, waar we eerst een bezoek brachten aan het Loch Ness. Maar toen we na een uur nog geen monster zagen, reden we een stukje boven Inverness, waar we aan de westkust getuige waren van een groep Tuimelaars, die daar tijdens de opkomende vloed op de Zalmen jaagden. Geregeld kwamen ze even boven water. De Tuimelaar is één van de grootste dolfijnsoorten.

Een laatste bijzondere vogelverrassing was het Schots Sneeuwhoen. Ongetwijfeld zal deze vogel bij velen bekend zijn, want wie wel eens een glaasje whisky drinkt, heeft grote kans de whisky te drinken van het beroemde merk "The Famous Grouse". Het Schots sneeuwhoen staat ook duidelijk op iedere fles afgebeeld.

Even ten zuiden van Loch Ness ligt een stuk hoogland, waar we grote kans op deze beroemde vogel zouden maken. Onderweg passeerden we een meer, waar enkele Kuifduikers in broedkleed verbleven en we hoopten ook nog de Steenarend te zien, maar dat lukte helaas niet. We klommen langzaam omhoog over een weg, die steeds smaller werd. Bovendien was het boven nog aardig mistig, maar dat hoort een beetje bij zo'n expeditie. Op een gegeven moment hoorden we een vreemd kukelend geluid en we dachten direct, dat ze het wel konden zijn. En inderdaad, daar vloog de eerste langs ons. Er zaten er meer in de buurt en kennelijk zaten ze elkaar uit te dagen. Plotseling stak er een zijn kop boven het gras uit en ging vlak voor ons op een klein heuveltje zitten, precies op de manier, zoals zij op het etiket van de whiskyfles staat afgebeeld. "Proost" zeiden we tegen elkaar. Dit was voor ons meteen een goede reden, een bezoek te brengen aan de oudste whiskydistilleerderij in Schotland, "The Famous Grouse" in Crieff.

Op de terugweg konden we het niet nalaten, even een bezoek te brengen aan Bampton Cliffs, waar we op de heenreis al geweest waren. We hadden tijdens ons eerste bezoek gehoord, dat de meeste zeevogels nu al jongen konden hebben en dat klopte inderdaad. We zagen bijvoorbeeld jonge Jan van Genten, die al voor een groot deel van onder de veren van hun ouders naar buiten kwamen. Dit gold ook voor de Drieteenmeeuwen, Alken en Zeekoeten.

Dit zijn zo een paar grepen uit onze vakantie in Engeland en Schotland. We hebben toch wel heel bijzondere dingen gezien.

